

har Rigsdagen og Lovgivningsmagten altid været ubillig og uretfærdig mod Kjøbenhavn. Det er jo ikke den ærede Ordfører eller det høje Ting ubekendt, at ifølge Loven af 8de Marts 1856 — den første Reform af vort Almueskolevæsen, efter at vi havde faaet en fri Forfatning — paalagde man Statskassen at yde et aarligt Bidrag til Borger- og Almueskolevæsenet uden for Kjøbenhavn uden at give Kjøbenhavn nogen Part deraf. Vi have siden ydet et aarligt Bidrag, som nu andrager ret ved $\frac{1}{2}$ Million om Aaret eller 423,000 Kr., foruden at der ydes 20,000 Kr. til Fremme af Aftenskoleundervisningen, i alt 443,000 Kr. til Almueskolevæsenet uden for Kjøbenhavn. De Penge tager man af den fælles Kasse, uden at man giver Kjøbenhavn noget som helst Bidrag i Forhold dertil. Da Rigsdagen for nogle Aar tilbage gik ind paa at bevilge et Dyrtidstillæg til Landets Lærere og Lærerinder, saa tog man ligeledes af den fælles Kasse og ydede Landets Lærere og Lærerinder uden for Kjøbenhavn en Understøttelse, der nu beløber sig til 700,000 Kr. om Aaret, uden at de kjøbenhavnske Lærere fik en Øre. Saa har det altsaa ogsaa været uretfærdigt og ubilligt (*K. M. Klausen*: Ja, det er rigtigt!). Ja, det kan godt være, den ærede kjøbenhavnske Rigsdagsmand mener, det er rigtigt, jeg tænker, at han altid mener, at Kjøbenhavn sker skammelig Uret, men det mener jeg nu ikke. Jeg fastholder mit gamle Standpunkt, som jeg ikke tror, nogen vil bestride, at Kjøbenhavns Kommune er den bedst situerede Kommune i Landet og fremfor nogen anden Kommune nyder godt af Statskassen paa mange forskellige Omraader. Den ærede Ordfører tog et Eksempel, som han mente maatte være aldeles overbevisende for mig. Det er det imidlertid ikke. Den ærede Ordfører henviste til den Maade, hvorpaa man i sin Tid ordnede Sindssygevæsenet og ved denne Ordning gav Kjøbenhavn en Del af den Understøttelse, som Staten i Nutid og Fremtid yder til Sindssygevæsenet, men der kan jo ikke med nogen som helst Ret drages en Sammenligning mellem det Forhold, som den ærede Ordfører omtalte, og det Forhold, vi her ere i Færd med at behandle; thi naar vi give en Lov, der omfatter det hele Land, da er det jo en Selvfølge, at saa skal Kjøbenhavn have sin Kvotandel. Det er der aldrig nogen, der bestrider eller vil nægte. Den Dag, vi reformere Kjøbenhavns Borgerskolevæsen, da er det en Selvfølge, at Rigsdagen staar frit over for Spørgsmaalet; og da anser jeg det for

givet, at Kjøbenhavn faar Ret til at faa sin Del, naar der er Tale om at reformere Kjøbenhavns Skolevæsen; men da vi ordnede Sindssygevæsenet, skete det paa den Maade, at man tog de Byrder, som Kommunerne hidtil have haft, fra Kommunerne og førte dem over paa Statskassen. Men her er ikke Tale om at tage Almueskolevæsenet fra Kommunerne, det er ikke det, man gør, man lader Kommunerne beholde deres Almue- og Borgerskolevæsen som hidtil, man giver dem bare Pligter til at yde ny Udgifter til deres Skolevæsen, og da Kommunerne uden for Kjøbenhavn ere saa smaa stillede, som de ere i mange Henseender, saa er det, man siger: vi kunne ikke paalægge dem forøgede Byrder, uden at Staten maa støtte dem og hjælpe dem. Derimod kan jeg ikke indrømme den ærede Ordfører, at han har haft Spor af Ret til at gøre Sammenligning mellem de to Forhold, Spørgsmaalet om en Omordning af Sindssygevæsenet, som gjaldt Sindssygevæsenet i al sin Almindelighed, og dette Forhold, som omfatter Skolevæsenet uden for Kjøbenhavn. Det ærede Medlem mente, at den Betragtning, jeg gjorde gældende, at dette Forhold kun omfatter Skolevæsenet uden for Kjøbenhavn, ikke var rigtig. Jeg beder da det ærede Medlem undersøge den omstridte § 33, der begynder saaledes: „Til Kjøbenhavns Kommune, for hvilken nærværende Lovs Bestemmelser for øvrigt ikke ere gældende“, skal der o. s. v. udredes 170,000 Kr., og for at gøre det yderligere tydelig, at vi ikke her have med Skolevæsenet i Kjøbenhavn at bestille og ikke med Kultusministeren, har Udvalget maattet stille en Ændring, som gaar ud paa i samme Paragraf at ændre Ordet „Ministeren“ til „vedkommende Minister“, fordi man, naar man gaar over til Kjøbenhavns Kommune, slipper Kultusministeren og faar Indenrigsministeren i Tale. Det er nemlig en Fordring til Kommunen, og da Kommunen sorterer under Indenrigsministeren, er det en Selvfølge, at man maa sætte „vedkommende Minister“, for at der ikke skal opstaa Konflikt i Fremtiden mellem den højtærede Kultusminister og hans Kollega. Naar den ærede Ordfører var saa dristig at paastaa, at vort Standpunkt i dette Forhold var det at lægge Sten i Vejen for denne Sags Fremme, maa jeg tilbagevise en saadan Paastand. Jeg tror, hverken Landstinget eller Regeringen vilde have kunnet modsætte sig, at vi gave Loven uden denne Paragraf. Der er aldrig nogen, der vil kunne paastaa, at man i al Fremtid skal